

Liegen over de toestand van de patiënt is nu uit den boze'

Gisteren om 14:06 door Marie Garré

Dokters worden opgeleid om levens te redden. Als een patiënt dan ongeneeslijk ziek blijkt, kan euthanasie ter sprake komen. Sommige artsen blijven het daar echter moeilijk mee hebben. In welke mate is euthanasie, na vijftien jaar wetgeving, een patiëntenrecht geworden?

De euthanasiewet werd op 28 mei 2002 gestemd in België. Die geeft zwaar zieke patiënten het recht op een verzoek om euthanasie, en een arts het recht om dat verzoek te weigeren of accepteren. Maar in welke mate is dat verzoek, na vijftien jaar wetgeving, bespreekbaar tussen arts en patiënt? Moet de dokter euthanasie als optie meegeven in de behandeling? Of legt dat net overbodige druk op de schouders van de patiënt?

‘Er zal altijd een spanningsveld blijven bestaan tussen de vraag van de patiënt en de overtuiging van de arts. Maar er is een positieve evolutie bezig’, zegt huisarts Patrik Vankrunkelsven, voormalig Open VLD-politicus. Vankrunkelsven is ook [LEIF](#)-arts, een groep van artsen die zich verdiept in de problematiek rond euthanasie. ‘Sommige artsen blijven weigerachtig staan tegenover de vraag, en geven die dan ook moeilijk door aan een andere arts.’

Ook Wim Distelmans, professor in de palliatieve geneeskunde aan de VUB en voorzitter van LEIF, ziet nog problemen. ‘Een groot pijnpunt zijn de zorginstellingen. Daar zien we dat euthanasie nog erg gevoelig ligt. Als zijn er ook positieve signalen, zoals bijvoorbeeld de [Broeders van Liefde](#) die euthanasie toelaten bij ondraaglijk psychisch lijden.’

Patiëntenrecht

Op de vraag of euthanasie een patiëntenrecht geworden is, antwoordt Vankrunkelsven ja. ‘De patiënt heeft het recht om inzage te hebben in zijn of haar ziekte. De opdracht van de arts is dan om uitleg te geven. Maar ik geef euthanasie nooit zelf aan als optie. Dat zou te veel druk leggen op de patiënten. De vraag moet van hen zelf komen.’

‘Ik vind dat de arts euthanasie wel zelf mag aangeven als mogelijkheid, zonder dat de patiënt het naar voor brengt’, zegt professor Distelmans. ‘Dat mag niet geïsoleerd gebeuren, maar in de loop van de behandeling moet het, naast bijvoorbeeld de palliatieve zorg of het stopzetten van de behandeling, ook naar voor kunnen komen. De mensen moeten beseffen dat het een mogelijkheid is, en de arts moet het tactvol aanbrengen.’

‘Euthanasie is geen patiëntenrecht’, nuanceert Marc Desmet, palliatieve zorgarts en voorzitter van de ethische commissie van de federatie palliatieve zorg Vlaanderen. ‘De patiënt heeft wel recht op informatie over euthanasie, en recht op de vraag naar euthanasie. Maar niet per se op de uitvoering ervan. En het is al zeker geen plicht voor artsen om euthanasie toe te passen.’ Toch staat een meerderheid van de artsen volgens Desmet open voor euthanasie. ‘Het is vooral belangrijk dat de begeleiding goed gebeurt’.

Communicatie

De communicatie omtrent de dood is volgens Vankrunkelsven veel verbeterd. ‘Vroeger werd daar erg mysterieus over gedaan, en de artsen gingen daarin mee. Sinds de komst van euthanasie laat de arts zich niet meer in de hoek zetten en wordt er duidelijk gecommuniceerd naar de patiënt toe. Het is nu uit den boze om te liegen over de toestand van een patiënt.’